

21. Юдин, А. А. К вопросу об источниках собрания рукописей и старопечатных книг академика М. Н. Тихомирова / А. А. Юдин // Берковские чтения – 2015. Книжная культура в контексте международных контактов : материалы III Международной научной конференции (Минск, 26–27 мая 2015 г.). – Минск : ЦНБ НАН Беларуси ; Москва : ФГБУН НИЦ «Наука» РАН, 2015. – С. 621–627.

22. Юдин, А. А. Незвестные источники Тихомировского собрания ГПНТБ СО РАН / А. А. Юдин // Библиосфера. – Новосибирск : ГПНТБ СО РАН, 2016. – № 4. – Октябрь – декабрь. – С. 84–86.

23. Юдин, А. А. Старопечатные книги собрания академика М.Н. Тихомирова: к вопросу о локализации источников поступления / А. А. Юдин // Десятые Макушинские чтения : материалы науч. конф. (12–14 мая 2015 г., Томск). – Новосибирск : ГПНТБ СО РАН, 2015. – С. 83–90.

Ліс М.М. (Мінск)

ПЕРЫЁДЫКА Ё СКЛАДЗЕ БІБЛІЯТЭКІ П.Ф. ГЛЕБКІ: МІНСКІЯ ЧАСОПІСЫ 1920–1940 ГГ.

Рассматриваются белорусские периодические издания, выходившие в Минске в 1920 – начале 1940 гг., принадлежащие библиотеке писателя-академика Петра Федоровича Глебки.

Вядомы беларускі паэт, навуковец, грамадскі і культурны дзеяч акадэмік Пятро Фёдаравіч Глебка (1905–1969) праз усё жыццё пранёс вялікую любоў і павагу да кнігі, якая была для яго невычэрпнай крыніцай ведаў, творчага натхнення, эстэтычнай асалоды, дзякуючы якой ён знаходзіў адказы на самыя розныя пытанні, што хвалявалі яго дапытлівую натуру. Таму невыпадкова, што П. Глебка сярод пісьменніцкага асяроддзя лічыўся ўладальнікам аднаго з самых вядомых і каштоўных бібліятэчных збораў [1]. Яшчэ пры жыцці ён прыняў рашэнне падараваць свой кнігазбор акадэмічнай бібліятэцы з тым, каб зрабіць яго здабыткам шырокай навуковай і культурнай грамадскасці, перш за ўсё, вучоных Акадэміі навук, працы ў якой ён прысвяціў шмат гадоў. Пасля смерці П. Глебкі і яго жонкі Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі (ЦНБ НАН Беларусі) згодна з тастаментам зрабілася ўладальніцай не толькі яго велізарнай бібліятэкі і асабістага архіва, але і абсталявання рабочага кабінета. У наш час на базе аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў ЦНБ НАН Беларусі, як даніна памяці і павагі пісьменніку, вучонаму, грамадскаму і культурнаму дзеячу, створаны мемарыяльны пакой П. Глебкі, дзе ўзноўлены інтэр’ер яго кабінета, тамсама размесцілася і яго багатая бібліятэка, якая ў поўнай меры адлюстроўвае шырыню навуковых і культурных інтарэсаў пісьменніка-акадэміка, з’яўляецца сведчаннем яго духоўнага росту.

Кніжная калекцыя Пятра Глебкі займае годнае месца ў сістэме нацыянальных духоўных каштоўнасцей. З’яўляючыся па паходжанні прыватнаўладальніцкім кнігазборам, яна ў новых для яе ўмовах існавання (знаходжанне ў дзяржаўнай установе) не толькі не страціла асноўныя асветніцкія і адукацыйныя функцыі, уласцівыя кожнай бібліятэцы, але ў пэўным сэнсе ўзвысіла свой статус, зрабіўшыся даступнай каштоўнай інфармацыйнай крыніцай для шырокага кола навукоўцаў, у тым ліку і даследчыкаў кніжнай культуры.

Дзякуючы шматграным інтарэсам П. Глебкі, яго бібліятэка адрозніваецца вялікай жанравай, тэматычай і моўнай разнастайнасцю. Пры агульнай гуманітарнай накіраванасці ў ёй таксама ўтрымліваецца значная колькасць кніг прыродазнаўча-навуковага зместу, што у сваю чаргу дае падставы аднесці дадзены кнігазбор да разраду ўніверсальных. Храналагічны дыяпазон выданняў, што уваходзяць у склад бібліятэкі, ахоплівае перыяд пачатку XIX – 70-х гг. XX ст. (у кнігазборы прысутнічае невялікая колькасць кніг, датаваных 1970-мі гадамі. Яны былі набыты жонкай П. Глебкі ўжо пасля яго смерці). Сёння колькасць кніжных дакументаў у ёй налічвае 3867 асобнікаў, але гэтая лічба, зафіксаваная ў каталогу бібліятэкі Глебкі, што быў падрыхтаваны супрацоўнікамі ЦНБ НАН Беларусі і выпушчаны ў 2015 г. у Выдавецкім Доме «Беларуская навука», не канчатковая – выяўленне кніг, што належалі кнігазбору, працягваецца.

Кажучы пра бібліятэку П. Глебкі, трэба зазначыць, што акрамя кніг у ёй утрымлівалася таксама і вялікая колькасць перыядычных выданняў. І калі кнігазбор у большай ступені захаваў сваю цэласнасць, то даволі вялікая частка перыёдыкі, што арганічна ўваходзіла ў склад бібліятэкі пры жыцці пісьменніка, была пры паступленні ў ЦНБ НАН Беларусі вылучана з агульнага бібліятэчнага комплексу П. Глебкі і размеркавана по фондзе перыядычных выданняў аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў. Можна меркаваць, што ў далейшым асобную групу газет і часопісаў перамеркавалі ў агульнае сховішча ЦНБ НАН Беларусі і на сённяшні дзень выявіць іх ужо немагчыма. Частка з іх, як гэта сведчаць адпаведныя дакументы, апынулася ў аддзеле спецзахавання літаратуры, частку спісалі з-за незадавальняльнага фізічнага стану.

Па дакументах (акты, распіска, інвентарныя кнігі), што захоўваюцца ў фондзе службовага карыстання аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў, было ўстаноўлена, што газеты і часопісы з бібліятэкі акадэміка П.Ф. Глебкі перадаваліся ў ЦНБ НАН Беларусі ў некалькі этапаў і агульная іх колькасць склала каля 70 найменняў (звыш 2 тыс. экз.) перыядычных выданняў на беларускай, рускай, украінскай, польскай, чэшскай і англійскай мовах, з храналагічным ахопам за 1921–1968 гг. Рэпертуар выданняў вылучаўся асветніцкай, літаратурна-крытычнай і літаратурна-мастацкай накіраванасцю.

Беларускія перыядычныя выданні з бібліятэкі П.Ф. Глебкі, асабліва 1920–1940-х гг, пераважна ў поўным складзе, за выключэннем асобных эк-

зэмпляраў, што трапілі ў адзел спецзахавання, папоўнілі фонд перыядычнага друку адзела рэдкіх кніг і рукапісаў, у прыватнасці, раздзел беларускай перыёдыкі. Гэта 35 назваў (335 экз.) часопісаў з крайнімі датамі 1921–1946 гг.

Больш за палову з іх убачылі свет у сталіцы Беларусі горадзе Мінску, дзе былі засяроджаны галоўныя дзяржаўныя ўстановы, ажыццяўляла сваю шырокую навуковую дзейнасць Акадэмія навук, функцыянавалі навучальныя ўстановы, дзейнічалі разнастайныя грамадскія арганізацыі, а таксама была створана дастаткова грунтоўная паліграфічная база. Сем выданняў былі надрукаваны ў Вільні (Вільнюсе) – цэнтры грамадска-палітычнага і культурнага жыцця Заходняй Беларусі, астатнія – у Коўна (Каўнасе) – 4 выданні, Празе – 3 выданні, Рызе, Віцебску і Чыкага («Американский белорус», 1930) – па адным выданні.

З’яўленне разнастайных па змесце і афармленні беларускіх друкаваных выданняў было звязана з палітычнымі, сацыяльнымі і культурнымі працэсамі, што адбываліся ў адзначаны перыяд. Яны з’яўляліся заканамерным водгукам на пытанні свайго часу, адлюстраваннем жыцця грамадства, яго патрэбаў, спрыялі выкананню надзённых задач. І хоць гэтыя часопісы маглі адрознівацца сваёй ідэяна-палітычнай накіраванасцю (напрыклад, калі параўноўваць заходнебеларускую і савецкую перыёдыку), агульнай для іх заставалася нацыянальная ідэя, для ўвасаблення якой актыўна выкарыстоўвалася друкаванае слова.

Разгледзім падрабязней часопісы, што былі выдадзены ў Мінску ў адзначаны перыяд. У калекцыі П. Глебкі яны пададзены 18 назвамі (249 экз.). Сярод іх выданні, што адлюстроўвалі дзяржаўную і партыйную ідэалогію; навуковыя выданні; прафесійныя часопісы; літаратурна-мастацкія і публіцыстычныя выданні, якія былі выразнікамі ідэй розных літаратурных аб’яднанняў і папулізавалі перш за ўсё творчасць беларускіх літаратараў; маладзёжныя выданні, у тым ліку адрасаваныя сельскім працаўнікам, а таксама дзіцячыя і іншыя часопісы. Напрыклад, друкаваны орган ЦК КП(б)Б часопіс «Большавіцкі друк», што выходзіў двойчы на месяц на працягу 1934–1936 гг., быў адрасаваны, у першую чаргу, партыйнаму актыву, работнікам райкамаў, гаркамаў. Асноўнай яго задачай было кіраўніцтва друкам і аказанне дапамогі ў рабоце газет і селькараўскага руху. Выданне было даволі ёмістым, налічвала ў сярэднім да 60 старонак. У ім асвятляліся пытанні партыйнага кіраўніцтва, унутрыарганізацыйнай працы, падрыхтоўкі кадраў, ажыццяўляўся агляд друку, надавалася ўвага якасці беларускай мовы на старонках газет і часопісаў. Многія матэрыялы былі ілюстраваны фотаздымкамі і малюнкамі, часам сатырычнымі карыкатурамі. У калекцыі П. Глебкі захоўваюцца 29 экзэмпляраў гэтага выдання за 1935 г.

Навуковая перыёдыка ў бібліятэцы П. Глебкі прадстаўлена двума выданнямі: «Бюлетэнем Інбелкульты» і «Запіскамі Беларускага дзяржаўнага інстытута сельскай і лясной гаспадаркі ў імя Кастрычніцкай рэвалюцыі»

(Мінск, 1925. Сш. 6). Так, «Бюлетэнь Інбелкульта» за 1926–1927 гг., № 1 адлюстроўваў асабовы склад Інстытута беларускай культуры на 1 лютага 1927 г., уключаючы навуковы савет, прэзідыум, разнастайныя навуковыя камісіі, секці, таварыствы, бюро, аддзелы – усяго 17 падраздзяленняў. Сюды ж уваходзіла і справаздача Асацыяцыі НАП (навуковай арганізацыі працы) аб рабоце за 1926/27 акадэмічны год.

Сярод прафесійных часопісаў можна адзначыць орган Народнага камісарыята асветы і работнікаў асветы часопіс «Асьвета», орган Цэнтральнага савета прафесійных саюзаў Беларусі часопіс «Прафесіянальны рух Беларусі», орган Наркамасветы і прафсаюза работнікаў мастацтва часопіс «Мастацтва і рэвалюцыя».

Часопіс «Асьвета» выходзіў у 1924–1929 гг., быў прызначаны для педагогаў і лічыўся самым аўтарытэтным профільным выданнем. На яго старонках шырока абмяркоўваліся пытанні педагогікі, надавалася ўвага распрацоўцы вучэбных планаў, метадычным рэкамендацыям, падрыхтоўцы кваліфікаваных выкладчыцкіх кадраў. Тамсама друкаваліся рэцэнзіі на вучэбную літаратуру, даследаванні ў галіне педагогікі і шмат іншага, што было звязана з сістэмай народнай адукацыі. У П. Глебкі захаваўся адзін экзэмпляр гэтага выдання – № 2 за 1927 г.

Выданне «Прафесіянальны рух Беларусі» (1925–1929) у бібліятэцы П. Глебкі прысутнічае ў выглядзе камплекта часопісаў (24 нумары) за 1929 г. Выданне адлюстроўвала розныя накірункі прафсаюзнай работы, звязаныя з аховай працы і здароўем рабочых, абаронай інтарэсаў асобных катэгорый грамадзян, друкавала прафсаюзныя дакументы, выкарыстоўвала багаты і разнастайны ілюстрацыйны матэрыял.

Ілюстраваны мастацкі часопіс «Мастацтва і рэвалюцыя» (ліпень 1932–люты 1933) з’явіўся ўслед за вядомай пастановай Палітбюро ЦКВКП(б) ад 23 красавіка 1932 г. «Аб перабудове літаратурна-мастацкіх арганізацый» і, вядома ж, не змог пазбегнуць палітычнага ўплыву. Першы нумар адкрываўся праграмай, дзе былі выкладзены асноўныя накірункі яго дзейнасці, што прадугледжвалі ў тым ліку барацьбу за марксісцка-ленінскую метадалогію ў мастацтве, выкрыццё варажых канцэпцый і плыней у мастацтвазнаўстве, змаганне за разгортванне працы саюза работнікаў савецкага тэатра, кіно, выяўленчага мастацтва і музыкі ў адпаведнасці са згаданай Пастановай ЦК ВКП(б) (апублікавана ў часопісе «Мастацтва і рэвалюцыя», № 1, 1932). Разам з тым, карысць ад такога выдання была відавочнай, таму што часопіс далучаў чытачоў да чароўнага света мастацтва, шырока інфармаваў пра мастацкае жыццё ў Беларусі, у рэспубліках СССР і краінах Захаду. Акрамя таго, выданне было багата ілюстравана.

Актыўнае літаратурнае жыццё Беларусі 1920-х – пачатку 1940-х гг. таксама знаходзіла сваё адлюстраванне на старонках перыядычнага друку, галоўным чынам грамадска-палітычных, літаратурна-крытычных, літаратурна-публіцыстычных і літаратурна-мастацкіх часопісаў. Некаторыя з іх былі

друкаванымі органамі, напрыклад, такіх вядомых літаратурных аб'яднанняў, як «Маладняк» і «Узвышша», чыя дзейнасць была скіравана на развіццё беларускай літаратуры, садзейнічала прытоку ў яе шэрагі новых пісьменніцкіх талентаў. Сам Пятро Глебка ў свой час прайшоў літаратурную школу менавіта ў гэтых арганізацыях і таму невыпадкова, што ў яго бібліятэцы беражліва захоўваліся выданні яго літаратурнай маладосці: «Маладняк», «Узвышша», «Полымя», «Чырвоная Беларусь», літаратурны дадатак да газеты «Савецкая Беларусь» – «Сталёвы ўзлёт». Так, часопіс літаратуры, мастацтва і крытыкі «Узвышша» – орган аднайменнай літаратурнай суполкі, складае падборку з 27 экзэмпляраў за 1927–1931 гг. Выданне ўтрымлівала розныя жанры беларускай і замежнай мастацкай літаратуры, якая была прадстаўлена імёнамі як знакамітых творцаў, так і пачынаючых маладых літаратараў, шырока асвятляла пытанні тэорыі літаратуры і крытыкі, культуры мовы, друкавала рэцэнзіі і водгукі, у тым ліку і рэцэнзію на першую кнігу паэзіі П. Глебкі «Шыпшына». Прыблізна на тых жа пазіцыях знаходзіліся штомесячныя літаратурна-мастацкія і грамадска-палітычныя часопісы «Маладняк» (1923–1932) і «Полымя» (з 1922 – да цяперашняга часу), якія адыгралі пазітыўную ролю ў развіцці нацыянальнай літаратуры. У калекцыі П. Глебкі знаходзяцца адпаведна 32 экзэмпляры за 1927–1932 гг. і 114 экзэмпляраў за 1922–1946 гг.

У разгляданы перыяд сярод мінскіх выданняў вялікі попыт мела і перыёдыка, адрасаваная гарадской і сельскай моладзі. Сярод іх у бібліятэцы П. Глебкі можна было сустрэць часопіс «Малады араты» і літаратурна-мастацкі і метадычны дадатак да газеты «Малады араты» пад назвай «Камсамольскі вечар» (1924, № 74–75, 81), штомесячнік беларускага студэнцтва (орган Беларускага бюро пралетарскага студэнцтва і цэнтральнага кіраўніцтва зямляцтва г. Масквы) «Чырвоны сцяг», які па сваім змесце і афармленні, на думку даследчыкаў, лічыўся адным з лепшых студэнцкіх часопісаў. Часопіс сялянскай моладзі «Малады араты», што прыйшоў на змену газеце з аднайменнай назвай, выходзіў два разы на месяц, пачынаючы з 1925 і да канца 1926 г. Яго асноўнай задачай было аказанне метадычнай дапамогі сельскай моладзі ў яе працы ў сельсаветах, кааператывах, камітэтах узаемадапамогі, школах і г. д. У часопісе шырока асвятлялася праца і побыт сельскіх працаўнікоў, змяшчаліся парады па ўкараненні новых метадаў у сельскагаспадарчыя працэсы. Выданне вылучалася каляровай вокладкай, наяўнасцю мастацкай рэкламы. У П. Глебкі захавалася 5 экзэмпляраў гэтага выдання за 1925 г., а таксама нумар двухтыднёвага літаратурна-мастацкага дадатка да газеты «Беларуска вёска» – «Чырвоны сейбіт» (1926, № 3), дзе друкаваліся творы беларускіх пісьменнікаў, у тым ліку і вершы Пятра Глебкі.

Тагачасная прэса не абыходзіла ўвагай і сваіх маленькіх чытачоў. У бібліятэцы П. Глебкі знаходзяцца 5 нумароў (1921, 1922) першага ў Савецкай Беларусі дзіцячага часопіса пад назвай «Зоркі». Часопіс выдаваўся што-

месячна з лютага 1921 па чэрвень 1922 г. Яго мэтай было спрыяць гарманічнаму развіццю дзяцей, і перш за ўсё, развіваць у іх навыкі чытання. Пры гэтым улічвалася псіхалогія дзіцяці – яго важна было зацікавіць. Дзеля гэтага на старонках часопіса друкаваліся вершы, апавяданні, казкі беларускіх пісьменнікаў, а таксама пераклады замежных класічных твораў для дзяцей на беларускую мову. Там можна было сустрэцца з казачнымі персанажамі, парашаць задачкі, прыняць удзел у гульнях, вывучыць песеньку – тэкст песні падаваўся разам з нотамі. Увесь гэты цікавы і разнастайны матэрыял быў аздоблены малюнкамі.

Акрамя разгледжаных мінскіх выданняў, у бібліятэцы пісьменніка знайшлі месца і такія часопісы, як «Напагатове» і «Культфронт».

Штомесячны ваенна-абарончы літаратурна-мастацкі часопіс «Напагатове» (1932–1933) з’яўляўся органам аргкамітэта Саюза пісьменнікаў БССР. Адзін з галоўных яго напрамкаў уключай барацьбу супраць буржуазных тэндэнцый у ваенна-абарончай літаратуры. У часопісе друкаваліся літаратурныя творы, матэрыялы па гісторыі грамадзянскай вайны. Такія публікацыі, на думку рэдакцыі, павінны былі спрыяць выхаванню гераізму і патрыятызму савецкага чалавека. У калекцыі ўтрымліваюцца № 1–3 за 1933 г.

Часопіс «Культфронт» – орган Аб’яднання культтавараў «БАКТ». На яго старонках знаходзілі адлюстраванне самыя розныя матэрыялы, звязаныя з кнігагандлем і кнігараспаўсюджаннем. Прапаноўваліся і новыя формы работы ў гэтай галіне: правядзенне кніжнай латарэі, арганізацыя пашыранага кнігагандлю падчас правядзення масавых мерапрыемстваў, асабліва ў сельскай мясцовасці, і г. д., змяшчаліся літаратурныя творы, фельетоны. У калекцыі П. Глебкі захаваліся 2 экзэмпляры часопіса за 1932 г. (№ 2, 4).

Як бачым, усе гэтыя разнастайныя па сваёй накіраванасці выданні – сведкі першых дзесяцігоддзяў пострэвалюцыйнага развіцця Беларусі, безумоўна, пакінулі свой след і ў гісторыі беларускай перыёдыкі, і ў гісторыі краіны. З’яўляючыся выразнікамі ідэалогіі дзяржавы, што было даволі натуральным, яны хоць і былі ў большай ці меншай ступені палітызаванымі, але ж разам з тым актыўна ўдзельнічалі ў вырашэнні такіх важных, першачарговых задач, як асвета і адукацыя насельніцтва, што было асабліва актуальным у той перыяд і, перш за ўсё, у 1920-я гг. Акрамя таго, яны ажыццяўлялі велізарную работу па прапагандзе навуковых і культурных дасягненняў, падтрымлівалі разнастайныя дзеянні, скіраваныя на развіццё вёскі, маладзёвага і прафесійнага руху, спрыялі станаўленню новай беларускай літаратуры, змагаліся за развіццё і чысціню беларускай мовы. Гэтыя часопісы з калекцыі Пятра Глебкі не страцілі сваёй каштоўнасці, бо з’яўляюцца важнай інфармацыйнай крыніцай у справе вывучэння гістарычнага мінулага нашай краіны.

ЛІТАРАТУРА

1. Шамякін, І. Так жылі паэты / І. Шамякін // Пясняр мужнасці : кніга пра Пятра Глебку. – Мінск, 1976. – С. 168.

месячна з лютага 1921 па чэрвень 1922 г. Яго мэтай было спрыяць гарманічнаму развіццю дзяцей, і перш за ўсё, развіваць у іх навыкі чытання. Пры гэтым улічвалася псіхалогія дзіцяці – яго важна было зацікавіць. Дзеля гэтага на старонках часопіса друкаваліся вершы, апавяданні, казкі беларускіх пісьменнікаў, а таксама пераклады замежных класічных твораў для дзяцей на беларускую мову. Там можна было сустрэцца з казачнымі персанажамі, парашаць задачкі, прыняць удзел у гульнях, вывучыць песеньку – тэкст песні падаваўся разам з нотамі. Увесь гэты цікавы і разнастайны матэрыял быў аздоблены малюнкамі.

Акрамя разгледжаных мінскіх выданняў, у бібліятэцы пісьменніка знайшлі месца і такія часопісы, як «Напагатоў» і «Культфронт».

Штомесячны ваенна-абарончы літаратурна-мастацкі часопіс «Напагатоў» (1932–1933) з’яўляўся органам аргкамітэта Саюза пісьменнікаў БССР. Адзін з галоўных яго напрамкаў уключаў барацьбу супраць буржуазных тэндэнцый у ваенна-абарончай літаратуры. У часопісе друкаваліся літаратурныя творы, матэрыялы па гісторыі грамадзянскай вайны. Такія публікацыі, на думку рэдакцыі, павінны былі спрыяць выхаванню гераізму і патрыятызму савецкага чалавека. У калекцыі ўтрымліваюцца № 1–3 за 1933 г.

Часопіс «Культфронт» – орган Аб’яднання культтавараў «БАКТ». На яго старонках знаходзілі адлюстраванне самыя розныя матэрыялы, звязаныя з кнігагандлем і кнігараспаўсюджаннем. Прапаноўваліся і новыя формы работы ў гэтай галіне: правядзенне кніжнай латарэі, арганізацыя пашыранага кнігагандлю падчас правядзення масавых мерапрыемстваў, асабліва ў сельскай мясцовасці, і г. д., змяшчаліся літаратурныя творы, фельетоны. У калекцыі П. Глебкі захаваліся 2 экзэмпляры часопіса за 1932 г. (№ 2, 4).

Як бачым, усе гэтыя разнастайныя па сваёй накіраванасці выданні – сведкі першых дзесяцігоддзяў пострэвалюцыйнага развіцця Беларусі, безумоўна, пакінулі свой след і ў гісторыі беларускай перыёдыкі, і ў гісторыі краіны. З’яўляючыся выразнікамі ідэалогіі дзяржавы, што было даволі натуральным, яны хоць і былі ў большай ці меншай ступені палітызаванымі, але ж разам з тым актыўна ўдзельнічалі ў вырашэнні такіх важных, першачарговых задач, як асвета і адукацыя насельніцтва, што было асабліва актуальным у той перыяд і, перш за ўсё, у 1920-я гг. Акрамя таго, яны ажыццяўлялі велізарную работу па прапагандзе навуковых і культурных дасягненняў, падтрымлівалі разнастайныя дзеянні, скіраваныя на развіццё вёскі, маладзёвага і прафесійнага руху, спрыялі станаўленню новай беларускай літаратуры, змагаліся за развіццё і чысціню беларускай мовы. Гэтыя часопісы з калекцыі Пятра Глебкі не страцілі сваёй каштоўнасці, бо з’яўляюцца важнай інфармацыйнай крыніцай у справе вывучэння гістарычнага мінулага нашай краіны.

ЛІТАРАТУРА

1. Шамякін, І. Так жылі паэты / І. Шамякін // Пясняр мужнасці : кніга пра Пятра Глебку. – Мінск, 1976. – С. 168.